

Nyt fra videnskaberne: Ønsker om et godt liv som gammel

Danskere forbinder et godt liv som gammel med aktivitet og uafhængighed. Derfor nærer vi en grundlæggende angst for alderdommen. Dette viser Marie Konge Nielsen i en ny bog.

Et godt liv som gammel er en undersøgelse af danskeres ønsker og forventninger til det gode liv som gammel. Bogen bygger på kvalitative interviews med tre grupper:

- 1 udvalgte danskere i alderen 19-99 år.
- 2 aldringsforskere og markante bidragydere til debatten om alder.
- 3 socialpolitiske ordførere i Folketinget og repræsentanter for Kommunernes Landsforening

De udvalgte "almindelige" danskere udgør hovedparten af interviewmaterialet, og undersøgelsen viser, at i den fælles fortælling af *det gode liv som gammel* er aktivitet en kerneværdi eksemplificeret i, at vi konstant er i bevægelse såvel i konkret som i overført betydning. Der er dog også andre væsentlige værdier som *uafhængighed, retten til selv at bestemme, værdighed, respekt, tætte familiebånd og frihed.*

Det dårlige liv som gammel er således det modsatte af de ovenstående værdier, og derfor kan det udledes, at vi nærer en grundlæggende angst for alderdommen og i virkeligheden helst vil fortrænge den. Dette ses tydeligt i samfundets dyrkelse og forherligelse af ungdommen, hvor alderdommen knyttes til tab af status, indflydelse, menneskeværdi og manglende social kontakt.

Livets gang

I undersøgelsen spørges der bl.a. til, om den fysiske alder har betydning for, hvilke ønsker og forventninger man har til *det gode liv som gammel*. De yngste i

undersøgelsen har vanskeligt ved overhovedet at forestille sig et liv som gammel! Er man 19 eller 22 år, har man mest opmærksomhed på livet her og nu og den nære fremtid. Det er først, når man nærmer sig de 40 år, at man begynder at erkende, at livet ikke varer evigt. Fra de 50 år og frem er alderdommen eller den tredje og fjerde alder ikke så langt væk mere. Især er de interviewede i slutningen af 50 års alderen optaget af, hvordan deres fremtidige økonomiske situation bliver, og de begynder nu at tænke på, hvad livet som efterlønsmodtager eller pensionist skal anvendes til.

Hvis man fokuserer på *det gode liv som gammel* i et generationsperspektiv, er der i første omgang forskel på de yngre ældre og de ældre ældre. De ældste generationer repræsenterer værdier som *arbejdsomhed, pligtopfyldenhed, evnen til at klare sig selv, ansvarlighed over for de nærmeste og over for samfundet.*

De yngre ældre, der er vokset op i takt med velfærdsstatens udvikling, er, som de midaldrende i undersøgelsen, mere optaget af *selvrealisering*. Det gælder også den yngste generation i undersøgelsen, der dog samtidigt sætter spørgsmålstegn ved, om arbejdets rolle i selvrealiseringsprojektet fortsat skal være så vigtig en bestanddel, som det synes at være i deres forældres og de aktuelle børnefamiliers liv. I sammenligningen mellem de fire generationer er det markant, at de ældre ældre skiller sig ud, mens de øvrige generationer nærmer sig hinanden værdimæssigt.

Uni-alder

De skabeloner, der omkranser vore værdier, er hele tiden under udvikling. I forbindelse med aktivitetsmantraet og forestillingerne om *det gode liv som gammel* ser vi også, at den fysiske alder spiller en stadig mindre rolle. Man kan næsten tale om et *uni-alder samfund*. Alderen lægger ikke begrænsninger på os. Vi kan alt, så længe vi ikke bliver mentalt eller fysisk svækkede.

De færreste af de interviewede synes, at livet skal ændre sig, fordi de ældes. Synes man om dagen i dag, ønsker man, at livet skal fortsætte på samme måde fremover. Alderdommen kan derfor synes vanskelig at løsrive fra vores tidligere liv, men spejler vores liv og de sociale og kulturelle forhold, der har præget det.

I bogen sættes der spørgsmålstegn ved, hvorvidt dagens ældrepolitik svarer til befolkningens forestillinger om et godt liv. Politisk fastsatte aldersgrænser er med til at forstærke, at livet nødvendigvis skal ændre sig med alderen, men måske kan man ikke tale om et godt liv som gammel, men derimod om et godt liv i livet.

Marie Konge Nielsen
Lektor, ph.d.

Marie Konge Nielsen (2006).
Et godt liv som gammel.
Syddansk Universitetsforlag.

Bogen kan downloades fra nettet på www.social.dk og kan ligeledes rekvireres gratis via ÆldreForum, tlf. 65 48 40 50.

I bogen sættes der spørgsmålstegn ved, hvorvidt dagens ældrepolitik svarer til befolkningens forestillinger om et godt liv.